

Zanka za vrat malim televizijam

- Predsednik Združenja radiodifuznih medijev krši medijsko zakonodajo?
- Televizijam gredo v nos tarife, Sazas s prstom kaže na neplačnike

AVTORSKE PRAVICE so v Sloveniji še posebno kočljiva tema: žgečljive zgodbe in celo pravde, povezane z njimi, se vrstijo tako rekoč od nastanka naše male države. Nič čudnega torej, da smo poskočili, ko smo na uredništvo prejeli informacijo, da naj bi se k sistematičnemu kršenju avtorskih pravic in s tem kršenju zakonodaje spodbujalo manjše televizije in, kar je še huje, da naj bi spodbuda za to prihajala od uglednega člana institucije, ki bi moral pravzaprav skrbeti, da bi male televizije delovale po črki zakona. Za napeljevanjem malih televizij, naj si ustvarjajo dobiček na račun kajne, naj bi se skrivljal **Rajko Djordjevič**, direktor velenjske televizije VTV in predsednik Združenja radiodifuznih medijev pri GZS, njegov namen pa naj bi bilo uničevanje nekaterih malih televizij, ki jih je kot so nas pozneje opozorili tudi nekateri sogovorniki iz televizijskega sveta, v Sloveniji glede na njeno majhnost čisto preveč. »To ni res,« nam je na vprašanje, ali nagovarja lastnike manjših televizij, odgovoril Djordjevič, nič manj ogorčen pa ni bil niti nad domnevnimi očitki, da želi na ta način uničiti nekatere manjše televizijske postaje. »To je čisto podtikavanje. Zakaj bi samega sebe uničil?»

O preprečevanju, najkrajšo avtorske pravice, niso nič vedeli niti na nobeni od manjših televizij, ki smo jih poklicali. »Meni česa takega nihče ne reče,« je bila odločna urednica na TV Krpan Boža Hersek ki nas je opozorila, da problem pri avtorskih pra-

vicah na malih televizijah ni njihovo namensko kršenje, ampak pomanjkanje denarja, s katerim se soočajo male televizije.

Nove tarife

Direktorica TV Primorke, ki je že nekaj časa v rdečih številkah, **Nataša Nardin** je bila kratka in jedrnata. »Nič ne vem o tem,« je dejala. Prvič je za kako nagovarjanje k namenskemu kršenju avtorskih pravic slišal tudi **Aleš Zrimšek**, urednik informativnega programa na Gorenjski televiziji: »Nihče nas ni nikoli nagovarjal k neupoštevaniu določil, zapisanih v naših pogodbah z omenjenimi organizacijami, prav tako nam ni znano, da bi kdo k temu nagovarjal lastnike oziroma urednike drugih lokalnih in regionalnih televizij v Sloveniji.« Nekateri, ki so hoteli ostati anonimni, pa so potrdili, da Djordjevič res prepričuje medije k nedogovoru o plačevanju avtorskih vsebin in da so male televizije žrtve politike, ki jo vodijo večje teve hiše.

A ker brez ognja težko nastane dim in ker je težko verjeti, da bi kdo medijem dajal tako neobičajne informacije zgolj za lastno zabavo, smo še naprej dregali v osje gnezdo in odkrili, kam pes najverjetneje molči. Kot nam je razložil predsednik Združenja radiodifuznih medijev pri GZS **Rajko Djordjevič**, manjše televizije že od leta 2007 bijejo manjšo vojno z Združenjem skladatelj in avtorjev za zaščito glasbene avtorske pravice Slovenije. Tega usodnega leta je namreč Sazas, po Djordjevičevih besedah ne da bi se o tem prej posvetoval z drugo stranjo, torej z lastniki malih televizij, določil nove tarife za plačevanje avtorskih pravic, precej višje od tistih, ki so veljale prej. V želji, da bi dosegle drugačen, dvo- in ne le enostranski dogovor o tem, koliko plačevati Sazasu, so se male televizije

Glasba bi morala biti zabavna zadeva, ne pa razlog za prepire.
(FOTO: MEDIASPEED NET)

združile v pogajalsko skupino, na čelu katere je Djordjevič, a se jim od leta 2007 do danes s Sazasom še ni uspelo nič dogovoriti. V tem času, tako Djordjevič, televizije sicer uporabljajo materiale, katerih avtorske pravice ureja Sazas, a jih plačujejo po tarifah, določenih v pogodbi, ki je veljala do leta 2007. Nekateri viri pravijo, da naj bi Djordjevič večkrat zatrdil, da se o plačevanju avtorskih vsebin ne misli dogovoriti.

Pol milijona

»Že več let se dogaja, da nekatere televizijske postaje nimajo urejenih dovoljenj za uporabo avtorskih vsebin ter sistematično ne plačujejo avtorskih pravic za uporabo glasbenih avtorskih del. Združenje Sazas ima od leta 2007 javno objavljeno zakonito tarifo, ki je popolnoma mednarodna primerljiva in usklajena z evropskimi državami,« je povedal predstavnik Sazasa **Blaž Rant** in pojasnil, da za kakšen dogovor s strani televizijskih postaj sicer ne vedo, da pa jih več kot 50 še več let ni plačalo nič za uporabo avtorskih vsebin. V nasprotju z Djordjevičem, ki trdi, da je Sazas tisti, ki se noče dogovoriti s televizijami, Rant meni, da je vsa stvar ravno nasprotna. V zvezi z vprašanjem televizij in avtorskih pravic smo govorili tudi s prvim mož Sazasa **Matjažem Zupanom**, ki nam je povedal, da kljub razliki med preteklo in zdajšnjo tarifo ne gre za kakšne vnebovpijoče zneske: »Če je televizija po stari tarifi plačevala okoli 30 evrov na mesec, mora po novi plačevati približno 100 evrov.«

Očitno se pri poslu za avtorskimi pravicami obračajo dovolj velike vsote, logično pa je, da prah okoli njih ne pojenja, saj lahko manjše televizije zavoljo dolgov hitro zabredejo v velike težave. Kot da je televizij za nekoga preveč in jih je zato nekaj pač treba potopiti. Pomenljivo ob tem pa je, da Djordjevič finančnih težav bržkone ne bo imel, saj naj bi samo od kulturnega ministrstva v zadnjih nekaj letih prejel več kot pol milijona evrov, za nameček pa je celo slišati, da naj bi bil povezan s pravnim svetovalcem ene od tujih teve korporacij pri nas. J. A.

Matjaž Zupan s Sazasa meni, da televizije ne bi smele uporabljati vsebin, ki jih v tere trenutku ne plačujejo. Na fotografiji v družbi glasbenika Matjaža Vlasica in pevko Manca Spak. (FOTO: MEDIASPEED NET)

SKOZI SITO ZA OMBUDSMANA

PIŠE: MARINKA FRITZ-KUNC

KER JE VEČINI slovenskih politikov tako ali drugače spodletelo, naj bi se z ljudskimi tribunom Borutom Pahorjem oziroma sedanjim predsednikom države začela nova doba moralne in politične šole, a o njegovih zaslugah bo pozneje pokazal čas. Čeprav ga je usoda politika premetavala sem in tja, je navzlic temu ostal politiki zvest, kar je vrhuna pogumnih. Osebnost in značaj Boruta Pahorja pa smo iz prve roke spoznavali takrat, ko se je v predvolilnem boju izenačil z ljudstvom.

In ker Slovenija izbira novega varuha človekovih pravic, je predsednik države pred prvotno veliko preizkušnjo, da dokaže svojo skrb za državljane. Pomembno je, ali bo k vznožju mednarodne Deklaracije človekovih pravic postavil osebnost, ki se bo znala skupaj z njim upreti tistim, ki so Slovenijo razdelili na bogate in revne, in ki se bo znala uspešno potegniti za ljudi, ki so vse življenje pošteno delali. Kajti življenje mnogo Slovencev je postalo v naši državi vredno le toliko evrov, kolikor znašajo njihove neporavnane položnice ali bančni dolg, iz katerega se ne po svoji krivdi ne morejo izleči.

A medtem ko se spretnim lovcem na denar ter tistim, ki so vodili podjetja v stečaj in sleparsko uničili cele družine, odpisuje na sto tisoče in celo milijone evrov dolga, za druge državljane izterjava neprimerljivo manjšega dolga obrede vse uradne poti, da pride kot Judež do kosa mesa. Takšna družba ne pozna pravičnosti in ne ceni svojih ljudi.

Toda slovenski narod bo do zadnjega diha skrival svojo bedo pred drugimi. In zakaj ne bi po zgledu Špancev tudi pri nas uvedli zamrzitve bančnih dolgov državljanov za toliko časa, da si opomore država in z njo ljudje?

Predsednik države je čustvenega značaja, ki ga je zaradi zaupanja v krog sodelavcev že

zanašal, kar mu ni prineslo nič dobrega. In morda bomo prav zaradi njegovih izkušenj skozi sito njegovega pretresanja in presojanja kandidator za varuha človekovih pravic dobili osebnost, ki ne bo zadržal teoretik ali ki se zgane le, ko gre za njegove prijatelje, pač pa bo delal premike v državi, kjer se na veliko kršijo človekove pravice.

Še vedno me zaboli spomin na izbor prvega ombudsmana, ko sem se brez tovrstnih ambicij in brez svoje vednosti znašla v medijih kot ena izmed starih vzornih komadov že izbranih favoritov, katerih imena je javno predstavil takratni predsednik države Milan Kučan, ko naj bi se odločal za enega izmed nas. Zgrožena sem bila, da sem to izvedela iz medijev, saj me pred tem nihče iz Urada predsednika države ali predsednik sam ni obvestil niti povabil na razgovor, ker bi takoj ovrgla podtaknjeno mi kandidaturu, v katero sem bila potisnjena zaradi zahrbtnih zlorabe mojega imena, kar pa je druga zgodba.

Sicer pa je imel prvi predsednik države v rokavu skriti adut in je šele ob koncu izbora prišel s svojo novo karto na dan, kajti pri kartanju se ne da zmagovati brez prikrivanja. Toda živimo v sedanosti s pogledom v prihodnost, v kar zaupam. ■

Direktor VTH **Rajko Djordjevič** - na fotografiji z Zvezdano Holico, zakaj, da bi kogar k temu nagovarjal k kršenju avtorskih pravic. (FOTO: MEDIA/PIEG NET)

